

Kaupunkiympäristölautakunnalle

Tämä on Helsingin vanhusneuvoston hyväksymän asiakirjan sähköinen versio.

Viite: HEL 2024-005197

Asia: Vanhusneuvoston lausunto Asemakaavan muutos 13023, Kehruutie 6

Vanhusneuvosto nostaa lausunnossaan esiin Ympäristöministeriön [Muisti ja ikäystävällinen asuminen ja asuinympäristö](#) -muistion ja nostaa esiin siitä esiin nousevia näkökulmia.

Piha-alueella on keskeinen merkitys ikääntyneiden ja muistisairaiden hyvinvoinnille, ja sen suunnittelussa tulee huolehtia turvallisuudesta, selkeästä hahmotettavuudesta, levähdyspaikoista sekä esteettömästä liikkumisesta. Kulkuyhteydet tontille ja tontilla tulee toteuttaa esteettöminä, selkeinä ja hyvin valaistuina. Jalankulun ja ajoneuvoliikenteen erotteluun sekä kaatumisriskien ehkäisyyn tulee kiinnittää huomiota. Levähdyspaikkojen sijoittaminen kulkureittien varrelle tukee ikääntyneiden liikkumista ja asiointia.

Ilmastonmuutoksen myötä yleistyvät hellejaksot lisäävät viilennyksen tarvetta erityisesti ikäihmisten asumisessa. Rakennuksen ja piha-alueen suunnittelussa tulee huomioida kesälämpötilojen hallinta passiivisin keinoin, kuten varjostuksella, kasvillisuudella, rakennusmassojen suuntaamisella sekä riittäväällä viherpinta-alalla. Asuin- ja yhteistilojen sisälämpötilojen hallinta sekä viilennyksen toteutettavuus ovat keskeisiä tekijöitä ikääntyneiden terveyden ja asumisturvallisuuden kannalta.

Rakennuksen sisäänkäyntien, yhteistilojen ja asuntojen tulee olla helposti hahmotettavia ja esteettömiä. Suunnittelussa tulee huomioida myös aisti- ja kognitiivinen esteettömyys, valaistuksen ja kontrastien merkitys sekä häiriötekijöiden, kuten melun ja kuumuuden, hallinta. Asunnoista ja yhteistiloista tulee olla esteetön yhteys ulko-oleskelualueille.

Suunnitelmasta ei käy ilmi, onko rakennettava palvelutalo kaupungin oma vai yksityinen palvelutalo. Tästä olisi tärkeää saada tietoa. Käyttötarkoituksesta riippuu, millaista arkea kohteessa eletään ja millaisia palveluja suunnitelma tuo alueelle. Lisäksi suunnitelmassa olisi huomioitava esteetön ja sujuva pääsy palveluasumisesta alueen lähipalveluihin. Vanhusneuvosto korostaa, että ikääntyneille suunnattua asuinrakentamista arvioitaessa tulee rakennuksen ja pihaympäristön ohella tarkastella palveluiden saatavuutta. Olennaista on, kuinka lähellä sijaitsevat päivittäisen elämän kannalta keskeiset palvelut, kuten kauppa, apteekki, terveysasema ja kirjasto, sekä millä etäisyydellä ja millä liikkumismuodoilla ne ovat saavutettavissa. Nämä tekijät ovat ratkaisuvia erityisesti apuvälineitä, kuten rollaattoria, käyttävien ikääntyneiden mahdollisuuksille selvittää itsenäisesti arkisista toiminnoista. Saavutettavuutta koskevat vaatimukset koskevat niin julkisella kuin yksityiselläkin rahoituksella toteutettavia hankkeita.

Julkisen viranomaisen tehtävänä on huolehtia siitä, että myös yksityiset toimijat noudattavat voimassa olevia esteettömyys- ja saavutettavuussäädöksiä sekä ikäystävällisen ympäristön suunnittelua koskevia periaatteita.

Vanhusneuvoston puolesta

Riikka Dahlman
puheenjohtaja

Outi Paulig
varapuheenjohtaja